

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

SSA Agata Zając

w sprawie z wniosku E. K.
przy uczestnictwie K. K., W. H., J. R. i A. W.
o zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 marca 2017 r.,
zażalenia uczestniczki A. W.
na postanowienie Sądu Okręgowego w K.
z dnia 16 września 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

**1) odrzuca zażalenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia
zawartego w punkcie 1 (pierwszym) zaskarżonego
postanowienia,**

2) oddala zażalenie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 stycznia 2016 r. Sąd Okręgowy w K. uwzględniając apelację uczestniczki A. W. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w M. i oddalił wniosek E. K. o stwierdzenie zasiedzenia. Skarżąca w dniu 16 sierpnia 2016 r. wniosła o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia tego postanowienia i doręczenie orzeczenia wraz z uzasadnieniem argumentując, iż reprezentujący ją pełnomocnik nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia, pomimo, iż skarżąca się tego domagała.

Postanowieniem z dnia 16 września 2016 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił wniosek skarżącej o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia (punkt 1) i odmówił sporządzenia uzasadnienia postanowienia z dnia 15 stycznia 2016 r. oraz doręczenia tego postanowienia z uzasadnieniem (punkt 2). W motywach rozstrzygnięcia wyjaśnił, iż prawomocnym postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2016 r. oddalił wniosek uczestniczki o sporządzenie uzasadnienia, jako złożony po upływie ustawowego terminu. Wskazał, iż o braku złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia uczestniczka wie, co najmniej od 15 marca 2016 r., a postanowienie o odmowie doręczenia postanowienia z uzasadnieniem doręczono jej pełnomocnikowi 24 maja 2016 r. Nawet, zatem gdyby termin na złożenie wniosku o przywrócenie terminu biegł od 24 maja 2016 r., to i tak upływał on 31 maja 2016 r. W konsekwencji przyjął, iż złożenie wniosku o przywrócenie terminu w dniach 17, 18 i 22 sierpnia 2016 r. jest spóźnione, co uzasadnia zarówno odrzucenie wniosku o przywrócenie terminu (art. 171 k.p.c.), jak i wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie odpisu postanowienia z uzasadnieniem (art. 387 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na to postanowienie skarżąca, zaskarżając je w całości, domagała się jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania zażaleniowego jako części kosztów postępowania, ewentualnie zmiany i uwzględnienia wniosku uczestniczki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z dnia 15 stycznia 2016 r., z uwzględnieniem kosztów postępowania zażaleniowego, jako części kosztów postępowania. Na poparcie zażalenia argumentowała, iż nie ponosi żadnej winy w uchybieniu terminu, gdyby, bowiem miała wiedzę, że reprezentujący ją pełnomocnik nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia, niewątpliwie uczyniłaby to samodzielnie. Podkreśliła, iż mimo korzystnego dla niej wyniku postępowania przed sądem drugiej instancji, uzasadnienie jest jej niezbędne na potrzeby innych postępowań sądowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające wniosek strony o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 394¹ § 2 k.p.c. Cechy takiej nie posiada

natomiast postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem (por. m. in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 1, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r., I CKN 367/99, OSNC 2000, nr 3, poz. 48, z dnia 25 czerwca 2014 r., I CZ 36/14, nie publ., z dnia 18 marca 2015 r., I CZ 28/15, nie publ., z dnia 24 września 2015 r., V CZ 49/15, nie publ., z dnia 5 lutego 2016 r., IV CZ 97/15, nie publ.). Zażalenie na rozstrzygnięcie objęte punktem pierwszym zaskarżonego postanowienia podlegało, zatem, jako niedopuszczalne, odrzuceniu, na podstawie art. 373 w zw. z art. 370, 394¹ § 3, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.

Jednak na wyraźny wniosek strony zgłoszony w zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu wniosku, postanowienie sądu drugiej instancji odmawiające przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej, może być skutecznie zakwestionowane na podstawie art. 380 w związku z art. 394¹ § 3 i 398²¹ k.p.c., jeżeli miało wpływ na rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym postanowieniu (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2013 r., III CZ 6/13, nie publ. i z dnia 6 czerwca 2013 r., II UZ 23/13, nie publ. oraz powołane w nich orzeczenia). W odniesieniu do środków zaskarżenia wnoszonych przez profesjonalnych pełnomocników wniosek taki powinien być wyraźnie i jednoznacznie sformułowany, brak, bowiem podstaw do przypisywania pismom przez nich wnoszonym treści wprost w nich niewyrażonych (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2016 r., II CZ 125/16, nie publ.; z dnia 11 grudnia 2013 r., IV CZ 102/13, nie publ. i z dnia 3 marca 2005 r., II CZ 197/04, nie publ.). W zażaleniu uczestniczki wniosku takiego nie złożono, w związku, z czym kwestia spóźnionego złożenia przez skarżącą wniosku o przywrócenie terminu, usuwa się spod kontroli Sądu Najwyższego. Nie sposób również uznać, by zażalenie zawierało implicite wniosek o przeprowadzenie kontroli w tym zakresie, skoro argumentacja zażalenia odnosi się do niedokonania przez skarżącą czynności procesowej bez swej winy (art. 168 § 1 k.p.c.), w sytuacji, gdy Sąd Okręgowy nie badał merytorycznie wniosku, odrzucając go, jako spóźniony (art.

171 k.p.c.), a kwestia spóźnionego złożenia wniosku o przywrócenie terminu nie została w ogóle w zażaleniu podniesiona.

Ponieważ postanowienie o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu nie może być wzruszone, należało przyjąć, że postanowienie Sądu Okręgowego o odmowie sporządzenia uzasadnienia na wniosek złożony po upływie ustawowego terminu jest prawidłowe (art. 328 § 1 w związku z art. 387 § 1 i 391 § 1 k.p.c.).

Ubocznie zauważenia wymaga, iż przebieg rozprawy przed Sądem Okręgowym w K. przeprowadzonej w dniu 15 stycznia 2016 r., na której zapadło postanowienie uwzględniające apelację, był utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk (protokół elektroniczny). Skarżąca mimo spóźnionego złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia ma, zatem możliwość złożenia wniosku o wydanie jej z akt sprawy zapisu dźwięku z rozprawy, który w świetle znajdującego się w aktach sprawy protokołu (k. 242), powinien zawierać również ustne motywy wydanego rozstrzygnięcia (art. 9 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy nie rozstrzygał o kosztach pełnomocnika reprezentującego skarżącą z urzędu, wobec nie sformułowania w tym zakresie wymaganego wniosku.